

■ ■ ■ Hva har Jan Boklöv, Operaen i Bjørvika og Karl Ove Knausgård til felles? Jo, at de lager nye regler for sitt felt.

Et helt annet spill

ARKITEKTUR
ERLING
DOKK HOLM

Når vinnerforslaget til et nytt Munch/Stenersen-museum møter mye motstand er det nettopp fordi reglene ikke lenger er de samme.

Amerikanerne kaller det «a game changer», når noen eller noe kommer inn i et felt og redefinerer det totalt. Man kan selv tenke seg hvordan det i disse Knausgård-dager er å være norsk romanforfatter som satser på den episke formen. Jeg leste nettopp Helene Uris siste roman «Den rettferdige», som etter mitt uskolerte litterære skjønn er en veldig god bok. Jeg ble sugd inn i teksten, beveget og opprørt. Imidlertid gjør Karl Ove Knausgårds litterære prosjekt noe med den virkeligheten Helen Uri beveger seg i. Hennes slepne håndverk, nennsomme beskrivelser, viktige tematikk og litterære kraft får ikke så mye oppmerksomhet. Når man leser Knausgård skjønner man også hvorfor, «Min kamp» er annerledes, mer rett ut av årene, mindre bearbeidet, mer levdt, mer sant, mer usant. Mindre gjennomtenkt, mer skrevet ut.

Da den svenske skihopperen Jan Boklöv vant verdenscupen i sesongen 1988/89 var det fordi han hoppet med en annen teknikk enn de andre, han hoppet med det vi i dag kaller v-stilen. Året etter hoppet alle andre skihoppere med v-stil, og siden har ingen ønsket seg tilbake.

Den spanske arkitekten Juan Herreros som har tegnet Lambda - det nye Munch/Stenersen-museet - opererer nå i et felt der en «game changer» har vært på ferde. Det kan virke utrettferdig, men faktum er at den helt eksepsjonelle suksessen til Operaen i Bjørvika, har rede-

NY STIL. Jan Boklöv. Foto: Scanpix

NY STIL. Operabygget. Foto: Taral Jansen

finert hva et offentlig finansiert kulturbygg skal være. Operaen er en magnifikk visuell erfaring, den er funksjonelt veldig bra (ingen klager på akustikken etc.), den har skapt et nytt byrom, den har gitt en ny bydel en kickstart av de helt sjelden og gitt Norge og Oslo ett nytt landemerke.

Det er ikke å vente at alle andre skal klare det samme, men det er verdt å merke seg at da Lund Hagem og Atlier Oslo vant konkurransen om nytt hovedbibliotek, var køen av superlative lang som St. Hansaften. Selv om det ikke har alle Operaens egenskaper og også har en mye mindre spektakulær beliggenhet, så oppfyller dette prosjektet både poetiske og prosaiske krav.

Herreros reiser rundt på en kombinert møte- og pr-turne i Oslo i disse dager. Hans oppgave er utakknemlig, han skal gjøre noe så absurd som å forsvare at

han vant konkurransen om et nytt Munch/Stenersen-museum. Den selvsagte begeistring og applaus som burde ha kommet i kjølvannet av juryens kjennelse materialiserte seg aldri. Selv om Oslos politikere har signert avtale med Herreros, og alle de politiske prosedyrene som er gjennomført tilsier at bygget vil bli reist, så er det fortsatt ingen folkelig og knapt heller noen bred faglig støtte for prosjektet. Årsaken er neppe at bygget er dårlig. Det er det ikke. Lambda har mange fine kvaliteter isolert sett, men det er nå overlatt til en konkurranse med et eksisterende bygg som har satt en ny standard.

I høst kåret juryen for nytt Nasjonalmuseum for kunst på Vestbanen seks finalister, mandag denne uken ble forslagene, nå i ferdigtegnert versjon, lagt frem. Ved å studere de seks finalistene som ligger ute på Statsbyggs sider, så er det én

NY STIL. Karl Ove Knausgård.

UTFORDRING. Den spanske arkitekten Juan Herreros.

ting som er helt sikkert: også her vil publikum og pressen klø seg i hodet. Selv om flere av prosjektene holder høy standard, så mangler det virkelig løsende forslaget, det som skaper begeistring og legitimitet langt ned i folkedypet. Det kan skyldes at tomten med de gamle vernede stasjonsbygningene i seg selv er uegnet, eller det kan ha sin forklaring i at juryen har plukket ut for få dristig prosjekter. Om en drøy måned kårer juryen en vinner, det blir en interessant dag.

I kveld er det debatt om Lambda, og Herreros skal selv i ilden. Det skjer på teaterbåten M/S Innvik som ligger godt forankret til kaia utenfor Havne-lageret. Utsikten til Operaen er med andre ord upåklagelig.

Erling Dokk Holm arbeider ved Markedshøyskolen og Arkitektur- og designhøyskolen i Oslo.

Navn:
Britt Sauar
Alder: 42
Stilling: Daglig leder og eier, Epleblomsten

PÅ NATTBORDET

- Der har jeg en haug med bøker og en vekkerklokke!
- **Har bøkene noe fellestrekk?**
- Det er stort sett krim. Jeg holder på med en av Jo Nesbø nå.
- «Panserhjerter»?
- Nei, det er en tidligere, «Flaggermusmannen».
- **Krim, det handler jo i stor grad om menn som sliter både privat og i arbeidslivet.**
- Ja, jeg kjenner meg igjen! Hah. Nei, men jeg synes det er ålreit med de menneskelige sidene.
- **Noen spesielle preferanser innenfor det kriminelle?**
- Det blir mye skandinavisk. Hva heter hun svenske...
- **Liza Marklund.**
- Jeg har lest henne også, men det var ikke det jeg tenkte på....
- **Camilla Läckberg?**
- Ja, så det blir ikke bare håpløse menn!
- **Kombinasjonen eplemostprodusent og etterforsker må vel kunne være en vinner? Vi kunne laget en spennende situasjon der dine egenskaper innenfor poding ville kunne brukes i arbeidet med å spore opp en grusom morder?**
- Kanskje det! Men nå er jeg mer fortrolig med saftpressen.
- **Hm. Da kvalifiserer du raskt til en helt annen rolle i fortellingen. Noe forhold til fruktbonden fra Hardanger, Olav H. Hauge?**
- Nei, men så holder til i Telemark og er fra Finnmark.
- **Ah, her ser du fordømmene avsløres. Kan du huske noen tidlige, store opplevelser med bøker?**
- Jeg var jo hestejente. Så disse bøkene om Britta og Silver... Jeg identifiserte meg også siden jeg hadde nesten likt navn.
- **En kjent vil døtrene skal bli hestejenter. Er det noe han kan gjøre eller er det medfødt?**
- Jeg lurer på om det er medfødt. Jeg har en jente selv som er helt hestegal.
- **Nattbordet likte jevnaldrende hestejenter for deres integritet, men mistet upraktisk nok interessen da de i stedet ble opptatt av gutter.**
- Det er en forbigående fase. Man mister aldri interessen helt.

■ E-post: etterbors@dn.no Kontaktpersoner: Trygve Aas Olsen trygve.aas.olsen@dn.no og Espen Hauglid espen.hauglid@dn.no

■ DN betinger seg retten til å lagre og utgi alt stoff i elektronisk form, også gjennom samarbeidspartnere, og til å forkorte innlegg.

■ Bidrag som ikke er bestilt, honoreres ikke. **Hovedinnlegg/kronikk:** Maks 4000 tegn (cirka 700 ord). **Underinnlegg/replik:** Maks 1000 tegn (cirka 200 ord).

DagensNæringsliv

Sentralbord 22 00 10 00

Kundeservice 815 11 815

Annonse 22 00 10 75

Dagens Næringsliv
Christian Krohgs gate 16,
Postboks 1182 Sentrum,
0107 Oslo

REDAKSJONEN etter kl. 16.30

Desken: 22 00 13 30

Etter Børs: 22 00 13 55

Feature: 22 00 13 51

Finans: 22 00 13 64

Foto: 22 00 13 07

Livsstil: 22 00 13 73

Nyhetsjef: 24 10 14 30

Næringsliv/IT: 22 00 13 64

Politikk/økonomi: 22 00 13 93

Utenriks: 22 00 13 65

REDAKSJONER UTENFOR OSLO

Kristiansand: 38 07 13 00

Stavanger: 51 85 81 11/13

Trondheim: 73 80 89 20

Tromsø: 77 66 56 65

REDAKSJONER UTENLANDS

Brussel: +32 47 3510 842

Bangkok: +66 7622 5970

TELEFAKS OSLO

Abonnement: 22 00 10 60

Administrasjonen: 22 00 10 10

Annonse: 22 00 10 70

Løssalg: 22 00 10 30

Redaksjonen: 22 00 11 10

TELEFAKS UTENLANDS

Bangkok: +66 762 34580

TELEFAKS UTENFOR OSLO

Bergen: 55 31 65 92

Kristiansand: 38 07 08 30

Stavanger: 51 85 81 10

Trondheim: 73 80 89 02

Tromsø: 77 66 56 78

E-POST

annonse@dn.no

kundeservice@dn.no

redaksjonen@dn.no

www.dnavis.no